

**Směrnice pro postup řešení úrazů a zdravotních stavů vyžadujících
poskytnutí první pomoci**

na EDUCA Pardubice – Střední odborná škola, s. r. o.

(dále jen „Směrnice“)

ze dne 1. 4. 2023

č. j. EDUPAR/163/2023

Zpracoval: Mgr. Stanislav Skalický
Vyučující odborných předmětů a zdravotník

Schválila: Ing. Monika Kohoutková
Ředitelka školy

Část I

Úvodní ustanovení

Čl. 1

Předmět úpravy

- 1) Tato směrnice stanovuje pravidla postupu pracovníků pro poskytování první pomoci při nehodách, úrazech a nenadálých zhoršeních zdravotního stavu, které vznikly při přímé či nepřímé pedagogické činnosti na EDUCA Pardubice – Střední odborná škola, s. r. o. (dále jen „škola“) nebo při akcích pořádaných školou mimo areál školy.
- 2) Tato směrnice je závazná pro:
  - a) zaměstnance školy s platnou pracovní smlouvou, dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti (dále jen „zaměstnanec“);
  - b) pracovníky na jiný typ smlouvy dle občanského zákoníku nebo zákoníku práce, jehož práce je vykonávána v prostorách školy;
  - c) všechny žáky školy;
  - d) další fyzické osoby s odůvodnitelným vztahem ke škole (zástupce dodavatele, účastník konference, student na výměnném pobytu apod.), jíž bylo povoleno na základě žádosti či uzavřené smlouvy pobyt v prostorech školy.

Čl. 2

Základní pojmy

- 1) **První pomoc** – je soubor jednoduchých a logických úkonů, které vedou k záchraně lidského života.
- 2) **Bezvědomí** – závažná porucha centrální nervové soustavy, která sama o sobě neohrožuje život poraněného, ale může být spojena s komplikacemi, které ohrožení života přinášejí.
- 3) **Masivní krvácení** – z rány rychle teče nebo vystřikuje velké množství krve.
- 4) **Zdravotník** – osoba, která má kvalifikaci pro poskytování první pomoci a je určena vedením školy jako zdravotník. Tato osoba je dále pověřena k výkonu činností spojených s poskytováním první pomoci a k vedení evidence úrazů a nehod.
- 5) **Osoba poskytující první pomoc (zachránce)** – každá osoba, která je schopna podle svých schopností a možností poskytnout první pomoc v případě nehody, úrazu nebo zhoršení zdravotního stavu.
- 6) **Povinnost poskytnout první pomoc** – každý je povinen poskytnout první pomoc, pokud je toho schopen a pokud její poskytnutí neohrozí jeho vlastní bezpečí nebo zdraví. Povinnost poskytnout první pomoc se vztahuje na všechny osoby bez ohledu na jejich věk.

- 7) **Bezpečnost při poskytování první pomoci** – záchránce musí provádět kroky v souvislosti s poskytováním první pomoci bezpečně a rozvážně, vždy s ohledem na svou vlastní bezpečnost. Zpravidla nikdy nelze vyloučit nakažlivé onemocnění postiženého, proto musí záchránce vždy postupovat tak, jako by postižený nakažený byl, tzn. **důsledné používání rukavic a resuscitační roušky!**
- 8) **Postižený** – osoba, která v důsledku úrazu, nehody nebo náhlého zhoršení zdravotního stavu trpí bolestí, zraněním nebo zhoršeným zdravotním stavem.
- 9) **Úraz** – porucha nebo poškození těla způsobené vnějším působením, například pádem, úderem nebo útokem. Úrazy mohou být různého rozsahu a závažnosti, od drobných škrábanců až po těžká zranění, která mohou vést k trvalým následkům nebo dokonce k úmrtí.
- 10) **Nehoda** – je událost, při které dojde k úrazu osoby vnějším působením.
- 11) **Zhoršení zdravotního stavu** – je pokles nebo snížení kvality zdraví nebo zdravotní pohody, které může být způsobeno úrazem, nemocí, stavem organismu apod.
- 12) **Volání zdravotnické záchranné služby** – volání na telefonní číslo 155.
- 13) **ZZS** – zdravotnická záchranná služba.
- 14) **Kniha úrazů** – je kniha, ve které jsou evidovány všechny úrazy nebo nehody, které se staly v souvislosti s přímou pedagogickou nebo nepřímou pedagogickou činností na území školy nebo při akcích pořádaných školou mimo areál školy.
- 15) **KPR (kardiopulmonální resuscitace)** – je soubor výkonů, zajišťujících obnovení dodávky okysličené krve do tkání při zástavě dýchání a krevního oběhu (umělé dýchání z plic do plic, nepřímá masáž srdce).
- 16) **Základní životní funkce** – dýchání, srdeční činnost, stav vědomí.

Část II

Činnosti spojené s poskytováním první pomoci

Čl. 3

Vyhodnocení druhu a rozsahu zranění při úrazu nebo nehodě

- 1) Nejprve prohlédneme místo události, zhodnotíme jej z hlediska eventuálního nebezpečí pro postiženého, záchránce i ostatní osoby. Pokud hrozí nebezpečí, je třeba jej vždy nejprve odstranit, teprve poté zahájíme úkony první pomoci.
- 2) Vyslechneme okolnosti události od postiženého a/nebo svědků.
- 3) Vyslechneme subjektivní potíže postiženého (co ho trápí, bolí).
- 4) Objektivně vyšetříme postiženého pohledem, popř. poslechem nebo pohmatem.

Čl.4

Postup při vyšetření

- 1) Postupujeme vždy podle stavu postiženého.
  - a. Zjistíme-li, že se jedná se o **menší úraz** nebo **slabší zhoršení zdravotního stavu** (oděrka, malá řezná rána, krvácení z nosu, mírná bolest hlavy, vymknutí kloubu, naraženina apod.) a postižený je schopen se bez obtíží pohybovat, provedeme ošetření buď na místě nebo navštívíme (u krvácivých projevů zavoláme) zdravotníka a ten rozhodne o způsobu ošetření postiženého. V těchto případech může první pomoc poskytnout i kterýkoliv zaměstnanec podle svých možností bez toho, aniž by musel přivolat zdravotníka.
  - b. Zjistíme-li, že se jedná o **úraz většího rozsahu** či se jedná o **silné zhoršení zdravotního stavu** postupujeme následovně:
    - Posoudíme stav základních životních funkcí:
      1. Zjistíme stav vědomí – pokusíme se navázat kontakt hlasitým oslovením (např. „Stalo se Vám něco?“). Pokud postižený nereaguje, zatřeseme jeho rameny.
      2. Zjistíme stav dýchání – např. kontrolou dýchacích pohybů, poslechem u úst nebo nosu postiženého nebo pohledem na hrudník (zvedá-li se či nikoliv).
      3. Ověříme srdeční činnost (kontrola tepu pohmatem např. na srdeční tepně).

- V případě, že je nás více souběžně, pošleme někoho, aby na místo přivolal zdravotníka.
- Vyšetříme oblast, kde postižený udává bolest.
- Celkově dovyšetříme postiženého. Provádí se v pořadí: hlava – krk – páteř – břicho – horní končetiny – dolní končetiny.

- 2) Zjistíme-li, že se vyskytuje v místě úrazu více postižených osob, postupujeme následovně:
- a. Rychle zhodnotíme počet postižených a rozsah jejich poranění.
  - b. Okamžitě se snažíme přivolat posily v rámci školy nebo odjinud (nejsme-li ve škole).
  - c. Je-li nedostatek záchránců, je třeba rychle orientačně vyhodnotit stav všech postižených se zaměřením na základní životní funkce a první pomoc přednostně poskytnout těm, kteří jsou bezprostředně ohroženi na životě – masivní krvácení, bezvědomí, selhání základních životních funkcí, ohrožení základních životních funkcí.

Čl. 4

Volání ZZS

- 1) Záchranou zdravotní službu voláme na telefonní číslo **155**.
- 2) Při hovoru uvedeme:
  - a. svoje jméno;
  - b. místo, kde se nacházíme;
  - c. charakter nehody nebo úrazu (pád, bodná rána, náhlý kolaps ...);
  - d. zdravotní stav postiženého;
  - e. popř. počet postižených osob a jejich zdravotní stav.
- 3) **ZZS voláme vždy** v těchto případech:
  - a. masivní krvácení;
  - b. bezvědomí nebo poruchy vědomí;
  - c. úrazy hlavy, hrudníku a břicha;
  - d. neúrazové stavy (dechové potíže, křeče, nezastavitelné krvácení z tělních otvorů ...);
  - e. pokud si nejsme jisti závažností zdravotního stavu.

Čl. 5

Poskytnutí první pomoci

- 1) První pomoc poskytuje ta osoba, která úraz, nehodu nebo zhoršení zdravotního stavu zjistí. V případě, kdy je to žák, okamžitě přivolá nejbližšího zaměstnance a ten okamžitě zahájí provádění úkonů první pomoci. Pokud nesnese situace odkladu, například v případě, že nejsou u postiženého zachovány základní životní funkce, provádí do příchodu zaměstnance první pomoc žák. První pomoc přitom provádí tak, aby nebyla ohrožena jeho bezpečnost. Pokud si žák není jist, jak se příslušná první pomoc provádí, okamžitě volá ZZS a následně postupuje dle pokynů, které mu jsou sděleny do telefonu.
- 2) K úrazu většího rozsahu či k silnému zhoršení zdravotního stavu je vždy bez prodlení přivolán zdravotník školy. V případě jeho nepřítomnosti je přivolán zástupce vedení školy.
- 3) První pomoc je poskytována podle vědomostí a dovedností zachránce vždy tak, aby nebyla ohrožena jeho bezpečnost. U poranění, kde se vyskytuje krev, bude mít zachránce vždy nasazené gumové rukavice. Při KPR bude užitá resuscitační rouška. Ochranné pomůcky jsou k dispozici u zdravotníka v lékárně.
- 4) Pokud si zachránce (vyučující) není jist, jak poskytnout první pomoc, povolá zdravotníka a v případech, kdy nejsou u postiženého zachovány základní životní funkce, okamžitě volá ZZS a následně postupuje dle pokynů, které mu jsou sděleny do telefonu.
- 5) Druh a způsob poskytnutí první pomoci volí zachránce dle charakteru úrazu nebo závažnosti zhoršení zdravotního stavu.

Část III

Závěrečná ustanovení

Čl. 6

Evidence úrazů a nehod

- 1) Všechny úrazy nebo nehody, které se staly v souvislosti s přímou pedagogickou nebo nepřímou pedagogickou činností na území školy nebo při akcích pořádaných školou mimo areál školy, jsou evidovány v Knize úrazů.
- 2) Kniha úrazů je uložena v kanceláři (kabinetu) zdravotníka.
- 3) Do knihy úrazů zapisuje zdravotník.
- 4) Evidence úrazů dále probíhá také elektronicky do systému InspIS pověřeným pracovníkem školy.
- 5) Pokud není v souladu s touto Směrnicí přivolán k řešení úrazu nebo nehody zdravotník, je zachránce povinen nahlásit úraz nebo nehodu zdravotníkovi.

Článek 7

Závěrečná ustanovení

- 1) Směrnice nabývá platnosti v den jejího podpisu a účinnosti dne 1. 4. 2023.
- 2) Lékárnička včetně ochranných prostředků (např. rukavice, resuscitační rouška) je umístěna v kanceláři (kabinetu) zdravotníka.
- 3) Každá událost (úraz, nehoda nebo náhlé zhoršení zdravotního stavu), kterou řeší zachránce a u které nezasahuje zdravotník, bude zdravotníkovi nahlášena.
- 4) Směrnice bude zveřejněna na webových stránkách školy a na volně dostupném místě ve škole.